

Institutul pentru
Dezvoltare și
Inițiative Sociale
"Viitorul"

BULETIN DE POLITICĂ EXTERNĂ AL MOLDOVEI

Numărul 8, August 2010

RĂZBOIUL VINULUI A SOSIT ÎN PRAG – NIMIC NOU PENTRU RUSIA, DOAR BUSINESS

Dan Amonte

Buletinul de Politică Externă al Moldovei reprezintă o serie de analize scurte, scrise de experți locali și străini, dedicate celor mai importante subiecte de politică externă, dezvoltărilor majore din Marea Neagră, cooperarea cu organizațiile internaționale și a activităților de menținere a păcii din regiune. Buletinul are scopul să creeze o platformă comună pentru discuții între experți, comentatori, oficiali și diplomați care sunt interesați de perspectivele de integrare europeană a Moldovei. Buletinul mai tinde să ofere diplomaților și analiștilor moldoveni o tribună veritabilă pentru dezbaterăa celor mai controversate puncte de vedere care ar putea ajuta Moldova să-și găsească mai ușor calea spre UE.

**CITIȚI ÎN
URMĂTOARELE
EDIȚII DESPRE:**

**Sunt moldovenii care
dețin pașapoarte
românești un pericol
devastator pentru UE?**

**Asistența externă și
dezvoltarea Republicii
Moldova**

In vino veritas, spune un vechi proverb dar care nu se referă la Rusia!

I Faimosul aforism 'In Vino Veritas' cu siguranță nu se adresează lui Ghenadie Onișcenko, șeful Serviciului Sanitar Rus, indicațiile prețioase ale căruia au creat o reputație dezonorantă în ultimii ani. Agenția este bine cunoscută pentru politicile sale dure de protecționism aplicate statelor care sunt legate de piața rusă cu vinurile low-cost, legume sau lapte. Mai devreme, agenția sus-menționată a 'salvat' consumatorii ruși de la 'pericolul' laptelui din Belarus (iunie 2009) și mai apoi în ianuarie 2010, a salvat rușii de la 'carnea de pui și porc' din SUA, care era considerată dăunătoare pentru populație, dar politic acceptată după o nouă 'afacere la pachet' pe marginea acordurilor comerciale dintre SUA și Rusia.

De această dată, “Rospotrebnadzor” – denumirea în limba rusă pentru Serviciul Sanitar Rus - nu a permis livrarea a 47 de tone de vin moldovenesc în Rusia, susținând că sticlele de vin importate ar avea o concentrație de “dibutil ftalat și metaloxil”. Aceste ingrediente dăunătoare sunt termenii pentru obișnuitul “plastifiant” care este folosit ca aditiv la adezivi ori la cerneala pentru tipărire, care este un element indispensabil în tehnologiile moderne de prelucrare a alcoolului.¹ Prețioasa “constatare” a permis șefului “Rospotrebnadzor” să acuze Guvernul Moldovei de “incompetență” (!), declarând că “după embargoul impus vinurilor moldovenești în 2006, guvernul precedent a fost capabil să relanseze relațiile comerciale, arătând dorință, însă guvernul curent pare să nu fie în stare de a gestiona acest lucru acum” (...).

Trecând dincolo de această retorică nediplomatică, șeful RPN menționează cele mai recente 14 loturi cu 43.200 sticle de vin oprite de Inspekția Sanitară în perioada 2006 și 7 iulie 2010.² El a mai avertizat că în astfel de circumstanțe, embargoul rusesc ar putea fi aplicat tuturor vinurilor importate din Moldova în următoarele 2 săptămâni, în timp ce celelalte partide de vin vor fi întoarse pentru teste de laborator.³

Îngrijorată de retorica combativă, o delegație de experți a mers la Moscova să verifice dovezile, și a aflat că Inspekția Sanitară nu dorește să împărtășească cu experții în vinuri din Moldova, care au fost nevoiți să se întoarcă acasă în mai puțin de o zi de lucru. În consecință, oficialii din Moldova au refuzat să accepte argumentele Rospotrebnadzorului precum că Moldova își exportă vinurile fără testele de control adecvate, afirmând în schimb că documentele emise de Inspekția Națională a Vinurilor sunt credibile și acceptate în Europa. Fiind loial cuvintelor sale, șeful sanitar rus a declarat pentru mass-media că “vinurile moldovenești sunt bune la vopsit gardurile”, folosind un umor negru care aproape a paralizat exporturile de vin moldovenesc pe piața Rusiei. Dar umorul negru nu vizează producătorii de vin și nici abilitățile profesionale ale actualului șef sanitar, este un aspect care se referă strict la încercarea de a influența politica internă a Moldovei. Chiar dacă Onișcenko a negat orice implicație politică în aceste acțiuni⁴, experții locali au analizat stoparea livrărilor de vin drept o acțiune provocatoare, aproape de un embargo care nu are nimic în comun cu calitatea vinurilor⁵.

Președintele Comisiei pentru Agricultură și Industria Alimentară și fost Ministru al agriculturii, deputat din partea PCRM, Dimitri Todoroglo, a declarat public că Guvernul Moldovei nu a primit nici un document oficial al testelor efectuate de Rospotrebnadzor, referindu-se la faptul că nu există nicio prevedere în cele 52 de articole ale Tratatului comercial între Rusia și Moldova care ar reglementa concentrația de “dibutil ftalat și metaloxil” și că de fapt cerințele Rusiei “le depășesc pe cele ale statelor UE, unde Moldova își exportă vinurile”⁶. Pe de altă parte, Ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare, Valeriu Cosarciuc, susține că exportatorii din Moldova, care sunt în mare parte producători privați, produc vin de înaltă calitate și fără substanțe dăunătoare. El a mai menționat că substanțele menționate mai sus „ar putea ucide un om doar dacă acesta ar consuma 270 tone de vin într-o singură zi”.

Cu toate acestea, riscurile sunt grave, având în vedere că industria vinurilor în Moldova este încă cel mai important domeniu al economiei naționale și unul dintre cei mai mari contribuabili la bugetul de stat. Acesta

1 Utilizarea acestei substanțe în cosmetică, inclusiv în lacul de unghii este interzisă din 1999 în Uniunea Europeană conform Directivei 76/768/EEC 1976, în special la producerea jucăriilor pentru copii.

2 Moscova, 15 Iulie, (RIA Novosti)

3 Reuters, 19 Iulie 2010, Vinurile din Moldova ar putea fi interzise în 2 săptămâni - <http://www.themoscowtimes.com/mobile/news/article/410578.html>

În prezent, Moldova este pe locul 3 la volumul de aprovizionare a pieței ruse (12.25%), și a cedat pozițiile sale Franței și Bulgariei, dar încă mai deține o poziție bună din cauza reputației bune dar și a prețurilor accesibile.

4 A new “wine war” of Russia against Moldova in the making? 7 Aprilie 2010, last updated - <http://economie.moldova.org/news/a-new-wine-war-of-russia-against-moldova-in-the-making-207936-eng.html>

5 Infotag, Vissarion Cesuev: decizia RosPotrebNadzor este clar una politică și este cauzată de atitudinea proastă a autorităților Moldovei pe subiecte legate de Transnistria, CSI, celebrarea a 65a de la Victoria în Marele Război pentru Apărarea Patriei, condamnarea regimului comunist care a început prin emiterea decretului prezidențial.

6 D. Todoroglo, Moldova nu știe cum experții ruși au găsit dibutilftalatul în vin, <http://www.jurnal.md/ro/news/r-moldova-nu-stie-cum-expertii-rusi-au-gasit-dibutilftalatul-in-vin-190036/>

ajunge la aproape 5% din PIB, reprezentând 25% din exporturile totale și 30% din forța de muncă din industria de prelucrare. Pe de altă parte, majoritatea companiilor producătoare de vin operează ca societăți pe acțiuni cu investiții prevalente sau exclusiv din Rusia, care alcătuiesc aproape 30% din întregul sector⁷. Așadar, cei mai mari exportatori pe piața rusă sunt, de fapt, companiile rusești, iar așa-numitele acuzații legate de calitatea vinurilor sunt motivate politic. Dar acest lucru nu poate decât să stimuleze sentimentele anti-rusești, care poate crea o rezistență suplimentară în a accepta planurile sau măsurile Rusiei, devenind un handicap pe termen lung a propriilor interese.

Unii dintre analiștii ruși, care nu pot fi suspectați că ar avea poziții pro-moldovenești, evaluează această nouă interdicție drept posibil periculoasă pentru influența Rusiei în regiune. În primul rând, sunt evidente pierderile companiilor rusești aflate în Moldova, care au investit masiv în vinificație, industria alcoolului și cea de tutun în ultimul deceniu. Sancțiunile nejustificate pot strica tot mai mult planurile Rusiei de a rămâne atractivă pentru statele ce fac parte din spațiul CSI.⁸

Nu este o noutate pentru Rusia de a folosi sancțiunile sale economice pentru “a-și apăra ideile sale politice”. În martie 2006, exporturile Moldovei de produse alcoolice au fost stopate printr-o decizie similară a RPN sub pretextul că în vinurile moldovenești au fost găsite pesticide și metale grele. Dacă în 2005 Moldova a exportat în diferite țări producție alcoolică în valoare de 313 mln USD, dintre care 250 mln USD proveneau din exportul spre Rusia, atunci în 2006, exportul de alcool al Moldovei a scăzut până la 173 mln USD. Cercetările independente arată că embargoul din 2006 a cauzat pierderi în valoare de 180 mln USD pentru producătorii privați, mai ales pentru micii producători. Un alt efect al embargoului impus de Moscova a fost crearea unei influențe crescânde a companiilor rusești în sectorul de vinificație a Moldovei care produc vin dar și influență politică în interiorul Moldovei. Astfel, restricțiile vamale au avut scopul să obțină o parte substanțială din sectorul vinicol – unul din cele mai importante sectoare din industria locală. Tot în anii 2006 și 2007, Rusia a surprins prin un boicot comercial împotriva Georgiei și Moldovei. La fel s-a implicat și în „criza monumentului eroului necunoscut” în Estonia, care mai târziu a fost supusă atacurilor cibernetice, ca ulterior să aplice o linie politică clară pe dimensiunea petrolului și gazului prin discuțiile „ori dure ori de dragoste” cu Belarus și Ucraina. Caracterul subtil al acestor tehnici a fost etichetat la începutul Războiului Rece drept „agresiune indirectă” și nu permite calificarea lor clară ca agresori și condamnarea de comunitatea internațională.

Dacă în 2006, Rusia a impus embargoul ca răspuns la decizia comună a președinților Moldovei și Ucrainei, care au invitat și inițiat crearea Misiunii UE de Asistență la Frontieră, văzută la Moscova ca o încercare de a implica organizațiile internaționale în „spațiul vital al intereselor ruse”. Deși în 2007 Rusia a reluat importurile moldovenești de vin, carne, mere, struguri, tutun și semințe de floarea soarelui, a anunțat standarde mult mai stricte de control al calității și filtre suplimentare pentru companiile care au dreptul să „facă comerț cu Rusia”. Cu toate acestea, de asemenea, a fost grav afectat parcursul Rusiei de aderare la OMC și a iritat UE, din simplu motiv că incidentele au arătat clar că Rusia și-a gestionat greșit puterea și resursele, dorind să-și maximizeze deschis influența sa în spațiul post-sovietic prin folosirea oricăror pârgii. În iulie 2009, Rusia a ridicat toate restricțiile la importul vinului moldovenesc și era chiar gata să deschidă noi puncte vamale⁹, dar unele din neînțelegerile interne au contestat poziția inițială a Moscovei, care este perfect conformă cu arhitectura puterii politice a Guvernului de coaliție pro-UE, și care a indignat printr-un răspuns rapid.

⁷ Datele privind proprietatea în sectorul vinicol al economiei Moldovei arată că aproape 30% din companii au acceptat participarea capitalului rus, Anatol Paladii, Director Proconsulting business. <http://businessclass.dev.md>. Rosstat (Statistica de Stat a Rusiei) arată că investițiile în economia Moldovei au înregistrat până la 1 ianuarie 2007 aproape 200 mln USD (22% din totalul investițiilor străine directe), în timp ce investițiile Moldovei în Rusia au fost de 2,9 mln USD. Mai mult de 435 de companii cu capital rusesc au fost înregistrate în Moldova însă doar 85 din ele erau mijlocii sau mari (mai mult de 1000 USD), precum ar fi: Gazprom, Saliut, Dionis Club, Savva, Aroma, Topaz, Pribor, Moldizolit, Călărăsi, Vismos, Buket Moldavii, Moldgres, Moldovacabel.

⁸ MOSCOW, 25 Aprilie (RIA Novosti), Zurab Todua, Perspective pentru Rusia.

⁹ MOSCOW, 15 Aprilie (RIA Novosti)

Jucând „șah dur” sau „wrestling ușor”

Exporturile de vin în Rusia s-au transformat în unul din cele mai active instrumente de influență a Moldovei în ultimul deceniu. Dacă în 2006, embargoul de vin a fost impus din cauza Misiunii UE de Asistență la Frontiera moldo-ucraineană, atunci în 2010 Rusia a fost extrem de nervoasă când autoritățile Moldovei au refuzat să participe la parada militară din Moscova cu ocazia de 9 Mai, urmat de declararea oficială a datei de 28 iunie 1940 drept zi de doliu național în memoria celor uciși de regimul sovietic. Mai mult de 300.000 de oameni nevinovați au fost uciși de regimul sovietic pe teritoriul actual al RM, după anexarea de la România. Decretul prezidențial a stipulat o ceremonie în memoria „victimelor ocupației” în Piața Marii Adunări Naționale din Chișinău, ca un semn de comemorare istorică. De fapt, Moldova nu este unica în reconsiderarea politicii din trecut de supunere, din moment ce și statele baltice au condamnat ocupația sovietică. Unii membrii UE, precum Polonia, au mers atât de departe încât au adoptat legislație conform căreia unii oameni pot fi amendați sau chiar trimiși în închisoare pentru păstrarea sau cumpărarea simbolurilor comuniste și naziste.¹⁰

În același timp, același decret a solicitat Rusiei să-și retragă imediat armata și militarii din Transnistria, fiind calificat de autoritățile moldovenești ca un teritoriu ocupat, astfel a fost creată o asociere automată între anii 1940 și 2010 care a declanșat exasperare în Rusia, în special în Duma de stat, care vede *“o schimbare totală a scenei politice din Moldova, unde interesele Rusiei nu mai sunt considerate naturale”*. Deoarece Rusia a încercat să forțeze Moldova să accepte regiunea separatistă Transnistria ca „partener egal” în negocieri, în încercarea de a acoperi faptul că Moscova este cea care se află în spatele conflictului, aceste noi schimbări au turnat sare pe rană.

Ca răspuns, Ministrul Rus de Externe a numit decretul un „element al campaniei politice de subminare a parteneriatului dintre Moscova și Chișinău”. Apoi, președintele Comisiei pentru Afaceri Externe a Dumei, Constantin Kosaciov a menționat că [... acest lucru ar fi contrazis poziția comunității internaționale asupra trupelor ruse din Moldova], și o acțiune deliberată de a falsifica istoria și rezultatele Războiului II Mondial¹¹. Condamnând decretul drept „sacrilegiu” (un termen folosit anterior la adresa Estoniei, în cazul relocării monumentului Armatei Roșii din centrul Talinului), MAE-ul rus, cu această ocazie, atenționează asupra posibilităților „confruntări în societatea multi-etnică a Moldovei”. În loc de „așa-numita ocupație”, Moscova sfătuiește Chișinăul să vorbească despre *“istoria pe care noi și poporul Moldovei o împărtășim”*. Documentul informează Alianța pentru Integrare Europeană că Moscova *“așteaptă ca abordările pragmatice să prevaleze în conducerea Moldovei și a AIE”*¹².

Ambele declarații par să fie cel puțin bizare, deoarece nimeni nu deține monopolul asupra adevărului istoric, și nici nu este acceptabil ca politicienii din Moldova să urmeze o agendă care s-ar potrivi doar cu punctele de vedere ale Rusiei, în special pe episoadele istorice care au cauzat suferință în timpul instalării regimului sovietic de după cel de al doilea Război Mondial. E la fel de exotic să pretinzi că un decret a unui stat străin intervine în afacerile Rusiei, mai ales atunci când decretul sus-menționat este un pas logic al lucrului de investigație, implementat de Comisia privind studierea și aprecierea regimului comunist totalitar din RM. Același decret a fost deja menționat într-o declarație a Adunării Parlamentare a OSCE din Oslo, cerând Rusiei să-și „onoreze obligațiile sale și să-și retragă trupele din Moldova, îndeplinind astfel angajamentele luate la Summitul de la Istanbul din 1999”¹³.

Așadar, declarația curajoasă a lui Onișcenko despre „calitatea proastă a vinurilor” coincide cu ultimul decret al președintelui Ghimpu emis pe 14 iulie, care solicită retragerea soldaților ruși de pe teritoriul ocupat din

¹⁰ RT, *New Polish law equates Communist and Nazi symbols*, 30 November, 2009, <http://rt.com/Politics/2009-11-30/poland-bans-communist-symbols.html>

¹¹ Alexey Ostrovsky, *Șeful Biroului Permanent al Afacerilor și Contactelor CSI cu compatrioții (vecinătatea apropiată)*

¹² Comentariul MAE Rus, Interfax, 25 iunie, 2010

¹³ Declarația Summitului OSCE, 6-10 iulie, 2010, http://www.oscepa.org/images/stories/documents/activities/1.Annual%20Session/2010_Oslo/Final_Declarationish.pdf

Transnistria, unde conflictul înghețat mai există încă, în mare măsură, datorită prezenței militare a Rusiei¹⁴. Analiștii locali cred că presiunea crescândă aplicată exportului de vinuri este direct legată de alegerile parlamentare anticipate din toamnă. Această opinie este împărtășită și de directorul Centrului Rus pentru Informare Politică, Alexei Mukhin, care vede teoria „elementelor dăunătoare din vin” ca pe o “presiune morală” asupra Chișinăului, evidențiind faptul că acuzațiile șefului Inspectoratului sanitar coincid periculos cu criticile Dumei de Stat. Este absolut evident că aceste acțiuni vorbesc mai mult în termeni de penalități politice decât în termeni de calitate a vinului, care este chiar opusul declarațiilor oficiale a părții ruse. Acest lucru este împărtășit și de presa străină, care sprijină teoria precum că acest nou “atac” asupra sectorului vinicol din Moldova este destinat să „slăbească tabăra pro-UE a Alianței – o coaliție din mai multe partide care privesc mai mult spre Vest, în loc să plătească tribut abordării tradiționale „mai întâi Moscova”. „Vechii inamici”, reprezentati prin Partidul Comuniștilor și Alianța pentru Integrare Europeană se vor întâlni din nou în noiembrie 2010. Dacă Alianța este mai mult preocupată de nu prea simpla „reîntoarcere la adevăr și comemorare”, atunci comuniștii fac apel la arme, fiind bucuroși să folosească această oportunitate emergentă ca o „muniție perfectă” în viitoarele alegeri generale din noiembrie 2010.

Comerț sau dragoste

Una dintre principalele lecții în spațiul ex-sovietic este că Imperiul Sovietic este încă în viață și poate ușor contraataca atunci când națiunile mici își revendică libertatea lor, mișcându-se spre o integrare în Vest. Deoarece Rusia controlează un flux considerabil de produse cheie pe piața CSI (gaz și petrol), încercând să abuzeze de statutul său de cel mai principal partener, ori de câte ori acest lucru este justificat prin câștiguri geopolitice. Moscova încearcă să folosească accesul bunurilor pe piața sa (vin, legume și textile) doar dacă statele CSI arată o loialitate politică deplină față de scopurile sale geopolitice, impunând o asimetrie clară și pârgii serioase de presiune asupra opțiunilor de politică internă și externă. De ani de zile, Rusia a încercat să prezinte piața sa uriașă ca pe un „Club de beneficii” oferit pentru statutul de membru al CSI. Însă, comerțul cu Rusia n-a fost niciodată o bucată de tort, deoarece raționamentele politice și nedreptățile flagrante au contestat constant ipotezele inițiale. De fapt, Rusia nu a ezitat niciodată să impună sancțiuni sau să facă compromisuri pe spatele statelor naționale, care nu au scăpat pe deplin de îmbrățișările sale „post-sovietice”.

Acest lucru îi permite Rusiei să vândă gaz la prețuri de top din UE (280 euro per 1000 m³), dar a ripostat prețurilor internaționale pentru produsele tradiționale pe care le primește din CSI. Cu alte cuvinte, în timp ce Vestul oferă beneficii semnificative de cooperare care vor fi văzute în timp, Rusia intervine astăzi pentru a descuraja occidentalizarea statelor de la frontiera sa, amenințând cu privarea de lucruri de bază atât de necesare pentru viața de zi cu zi a Moldovei, Georgiei sau Ucrainei. Drept rezultat, Rusia face presiune considerabile asupra populației și prin urmare manipulează comportamentul unor elite politice. Există motive să credem că acesta a devenit scopul sacru al politicii externe a Rusiei în viitorul previzibil. Astfel, Rusia la fel capabilă să amenințe supraviețuirea de bază a statului său, sprijinind structurile separatiste și aprinzând Discordia etnică pe teritoriile sale¹⁵. În același timp, există un sentiment adânc înrădăcinat printre factorii politici din Rusia că țara lor nu va fi capabilă să reinvie ca un jucător influent și puternic dincolo de cadrul instituționalizat al CSI, și nu reușesc să răspundă cererilor în creștere venite din partea sateliților. Un exemplu viu în această direcție este cazul Belarusului, care în cele din urmă nu a urmat indicațiile liderilor ruși, care au dorit să ridice „pâinea pentru politica e concesiune impusă de Moscova, chiar dacă acesta nu va duce automat la democratizarea Belarusului”.

Mulți s-ar aștepta să îmbunătățească predictibilitatea comportamentului elitei ruse prin acordul de a se alătura la OMC, dar se pare că Rusia va căuta să adere „pe termenii săi proprii” și doar dacă va menține aproape

¹⁴ RFERL, Președintele interimar Mihai Ghimpu depune un buchet de flori la memorialul victimelor ocupației sovietice pe 28 iunie, 2 iulie 2010. http://www.rferl.org/content/Moldovan_Leader_Defiant_In_Soviet_Occupation_Row_With_Russia/2089272.html

intactă piața sa uriașă cu reguli minime ale OMC care prelua asupra legilor federale și va avea un drept aproape nelimitat al agențiilor de stat de a interveni în afacerile private sau de a acționa împotriva principiilor economiei de piață. De fapt, acest lucru explică foarte bine de ce pînă în ziua de azi încă se mai confruntă cu obstacole după 17 ani de negocieri intense. O declarație recentă a cancelarului german Angela Merkel scoate în evidență sprijinul acordat Rusiei pentru aderarea la OMC, dar se așteaptă să adere nu mai devreme de primăvara lui 2011, dublând astfel declarația președintelui American Barack Obama în timpul Summitului de la Washington.

Așadar, ascensiunea Rusiei spre OMC corespunde intereselor Rusiei, SUA dar și majorității comunității comerțului mondial, dar nu și pentru Moldova, care își vede relațiile sale slabe, dar totodată vitale, afectate de deciziile perturbătoare ale oficialilor ruși. Problema este că Moldova, deja de la mijlocul lui 2007 a sprijinit formal aderarea Rusiei la OMC, dar cu condiția că relațiile sale comerciale se vor îmbunătăți, și alte potențiale „embargouri de vin” nu vor mai avea loc. Până acum, această minimă condiție nu a fost respectată în relațiile dintre Rusia și Moldova. În același context, Guvernul Moldovei a oferit în 2008 acordul pentru aderarea Rusiei la OMC, dar cu o condiție strictă „de a preveni oricare deteriorări a relațiilor comerciale în viitor, prin aplicarea *aquis communautaire* al OMC pe deplin, în concordanță cu Carta organizației și a reglementărilor specifice”. Așa cum unul dintre foștii premieri a Guvernului RM a declarat în 2007 în momentul examinării răspunsului Moldovei la parcursul Rusiei spre OMC -

“mai întâi, trebuie să abordăm problemele care nu se încadrează în regulile de joc ale OMC, cum ar fi – importul produselor agricole și interdicția la importul de vinuri moldovenești, dar la fel și acordul bilateral pe creșterea TVA la importul gazului natural care să fie colectată la destinația finală în conformitate cu regulile OMC, adică în Moldova, și nu în Rusia, așa cum se întâmplă azi prin atitudinea încăpățânată a Rusiei ”

Cu toate acestea, odată ce acordul este din nou nerespectat de partea rusă, autoritățile Moldovei ar putea considera ridicarea acceptării anterioare de sprijin aderării Rusiei la OMC până când situația cu exporturile este rezolvată și pierderile survenite producătorilor moldoveni sunt plătite pe deplin.

Drept recomandare, Guvernul Moldovei trebuie să facă toate eforturile necesare pentru a se extinde pe alte piețe civilizate, unde produsele moldovenești, inclusiv vinul și coniacul, pot fi tratate cu încredere și respect. De asemenea, Guvernul trebuie să ia în considerație companiile din UE care pot certifica la standarde internaționale produsele exportate, având astfel muniții serioase împotriva acuzațiilor care se trag din campanii politice. Este la fel de important ca industria de vinificație să se trezească și să progreseze spre piețele internaționale, care sunt greu de cucerit, dar foarte importante și atractive pe o perspectivă de termen lung. Companiile private trebuie să-și îmbunătățească mecanismele de control a calității, urmărind reglementările internaționale și cele naționale și să înlocuiască practicile care deseori au dus la vulnerabilități extreme, deoarece permit influențelor politice să obțină teren în relațiile bilaterale. Aceasta include coerența calității vinurilor, termenii de distribuire dar și alte practici comun acceptate care sunt proprii și pentru Vest, dar încă erau puse la îndoială în Moldova de cei care anterior au avut poziții privilegiate în vânzarea vinurilor în Rusia.

Această publicație a fost elaborată de IDIS „Viitorul” cu sprijinul financiar al Fundației Soros – Moldova și al the National Endowment for Democracy. Opiniile exprimate în această publicație reflectă poziția autorilor/autorului și nu reprezintă în mod neapărat punctul de vedere al instituțiilor finanțatoare.